

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravištvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inzerate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 4. septembra 1914.

Št. 37.

K zmagi.

Da severu ob gališko - ruski meji se
bije bitka, kakršne še ni videl svet. Bojno
polje se razteza na več nego 400 kilometrov
široko. Nasproti si stojita dve armadi, so-
vražna, velika po svojem številu, in naša
armada, slavna po svojem junaštvu in vo-
jaških zmožnostih. Srca širom naše države
so trepetala in tupatam morda s strahom
čakala trenutka, ko trčite skupaj naša in
ruska, sovražna armada; sedaj se je to zgo-
dilo, in oddahnilo je vsem. V tridnevni bitki
pri Krasniku na Rusko Poljskem se je bila
tridnevna ljuta bitka med levim krilom
naše in desnim krilom sovražne armade.
Ta bitka je naše upanje sijajno opravičila.
Naša armada je močnejšega sovražnika na-
skočila z vso silo in ga pognala v beg. Ta
slavna zmaga našega orožja, naše armade in
naših vojnih poveljnikov je tem večjega po-
mena, ker je s to zmago očividno načrt ru-
ske armade, obkoliti naš centrum, popolno-
ma onemogočen.

Poročila, ki prihajajo od glavne naše
armade, so zelo ugodna in popolnoma za-
nesljiva, tako da vidimo v duhu ruske po-
raze, kakor so jih doživeli na zapadu Fran-
cozje z Angleži in Belgijci vred.

Morda že v kratkem času bo mogoče po-
ročati o sijajno zasnovanem in ravno tako
sijajno izvršenem vojnem načrtu naše ar-
made. Že dejstvo, da je naša armada v Sr-
biji v istem trenutku, ko se je začel boj na
severu, po uradni izpovedi vojne oblasti
prenehala z ofenzivo (napadanjem), čeravno
je bila zmagovita in bi bila lahko naprej
prodirala, dokazuje, kako premišljeno
da postopa naše vrhovno poveljstvo. Z vso
opravičenostjo smemo reči, da
je vodstvo naše armade v tako
varnih in večjih rokah, da sme-
mo čisto mirno in z vsem zaupa-

njem zreti v nadaljnji razvoj
vojne!

Pravijo, da v vojnah zmagujejo armade,
ki imajo poveljnike, ki so veščaki v svoji
stroki in ki imajo močnejše živce, kakor
sovražni poveljniki. Šef našega generalnega
štaba pl. Hötendorf je svetovno priznan
vojni veščak in mož železnih živcev; o njem
trdijo, da ga še nihče ni videl razburjenega.

In naša armada! Naj jo označi tukaj le
armadno povelje armadnega poveljnika
Dankla, kakor ga uradno poroča iz vojnega
časnika stana dunajska korespon-
denca dne 30. avgusta in se glasi:

Armadni poveljnik general kavalerije
Dankl je dne 26. avgusta izdal na svoje pod-
ložne mu čete sledeče armadno povelje: Ar-
mada je dne 23. in 24. avgusta v bitki pri
Krasniku, Polichni in Goraju ognjeni krst
sijajno prestala. Vsi kori so vsled neustra-
šenega zadržanja čet prisilili sovražnika k
divjemu begu. Kolikor je zaenkrat znano, so
zaplenjene 3 zastave, 28 topov in mnogo
strojnih pušk ter nad 6000 Rusov ujetih. Iz
celega srca se zahvaljujem vsem članom ar-
made za te za našega najvišjega, iskreno
ljubljenega poveljnika in domovino storjene
čine. Pa tudi otožnost napolnjuje naša srca.
Mnogo tovarišev je padlo na polju slave.
Teh se spominjamo v tej svečanostni uri.
Še nas pričakujejo hudi boji in težave. Hva-
levredna armada, o tem sem popolnoma
prepričan, jih bo premagala. Dankl.

Zato kvišku srca!

Cesarjeva zahvala Hrvatom.

Dunaj, 30. avg. Član gosposke zbor-
nice, dvorni svetnik Vukovič, predsednik
društva sv. Hijeronima, je prejel iz cesarske
dvorne pisarne sledeče pismo: **Njegovo c. in
kr. apostolsko Veličanstvo je najmilostneje
sprejelo poročilo o izvršeni službi božji, ka-**

**tero je priredilo društvo sv. Hijeronima dne
23. avg. na Dunaju in s tem združeni zago-
tovitvi neomajne zvestobe in udanosti Hr-
vatov. Njegovo Veličanstvo me je blagovo-
lilo pooblastiti, naj sporočim najvišjo srčno
zahvalo za to patriotično naznanilo, ki je
najsijajnejše potrjeno s tradicionalnim ju-
naštvom hrvaških vojščakov, ki proti sovra-
žniku stojijo. Čast imam izpolniti to naj-
višje poročilo, in Vas prosim, da vzame Vaše
blagorodje zagotovitev mojega spoštovanja
na znanje. Schlesl.**

Poročila iz vojne.

**VELIKANSKA BITKA MED AVSTRO-
OGRSKO IN RUSIJO.**

Bitka nad Vislo in Dnjestrom.

Graška »Tagespost« prinaša v cenzuri-
rani številki 226 sledeče situacijsko poro-
čilo.

Velikanska bitka med Vislo in Dnje-
strom, kjer si stojijo nasproti milijoni bojev-
nikov, je v teku. Ta bitka bo najbrže odlo-
čilna v boju proti Rusiji, vendar pa se bo le
težko v par dneh razvila, ker je pričakovati
zelo kompliciranih operacij. Trenotni polo-
žaj je ta, da Avstrijci na levem krilu zma-
govito prodirajo, v centru in na desnem
krilu pa z vso silo odbijajo ruski napad.
Kori našega levega krila se pomikajo proti
Lublinu za umikajočim se sovražnikom. Le-
vemu krilu sosednji deli avstrijske armade
tudi prodirajo; središče naše armade stoji
pri Lvovu, desno krilo v okolici Stanislava.

Ne smemo prezreti, da stavi zavrnitev
ruske ofenzive v Galiciji na našo armado
največje zahteve. V dosedanjih bojih, pred-
vsem v tridnevni bitki pri Krasniku, pa so
se naše čete in njihovo vodstvo izkazale, da
daleč nadkriljujejo sovražnika. In brez vse-

Podlistek.

Francija je pobesnela.

Dr. Zdešar zaprt v Franciji.

»Slovenec« poroča: Tudi mi Slovenci
smo že morali dati žrtvo barbarstvu »veli-
kega naroda«. Naš rojak gospod dr. Anton
Zdešar je interniran v Chateau d'If pri
Marseillu. Pred nekaj dnevi smo poročali,
da se je srečno rešil s Francoskega v Barce-
lono na Špansko. Bila sta z vizitatorjem av-
strijske misijonske province en cel mesec
tam. Toda iz raznih umljivih razlogov sta
želela seveda domov. Avstrijski, španski in
laški konzuli so zagotavljali, da se jima ne
bo nič zgodilo, ker se nekombinantom na
tuji, nevtralni ladji ni treba ničesar bati po
mednarodnem pravu.

Odpeljala sta se torej preteklo nedeljo
iz Barcelone na laški ladji v Genovo. Ladja
pristane tudi v Marseillu. Vožnja je bila
krasna, morje mirno in med potom so opa-
zovali nad morjem velikansk zrakoplov.
Toda kmalu je v zraku nekaj završalo, v
gondoli se je nekaj zablistalo in v prihod-
njem trenutku gondole ni bilo več. Zrako-
plovova obla je padala počasi v morje. Pluli
so v tisto smer, toda ko so se približali, je
samo ogrodje balonovo plavalo po morju,
drugega niso mogli ničesar najti. Peljali so

se naprej v svoji smeri v sladkem upanju,
da se jim posreči dospeti v domovino.

Toda ko je ladja pristala v Marseillu,
so morali vsi potniki izstopiti; moške so od-
dali na eno stran in ženske in otroke na
drugo. Bilo je vmes mnogo duhovnikov, ki
so se vračali iz Lurda. Po Francoskem se
pišejo te dni najneverjetnejše stvari. Da je
pri nas revolucija, da je naš cesar na smrtni
postelji in da mora vsak moški od 16. do 60.
leta v vojsko. Dokazovali so, da je to proti
našim postavam in se sklicevali na medna-
rodno pravo, pa vse ni nič pomagalo. Bil je
pred temi zaslišanci na primer nek stari
profesor iz Prage, ki ima leseno nogo, toda
Francozom bi le še mogel postati »nevaren«.
Med zaslišanjem so postopali z njim tako
surovo, da je padel in si poškodoval svojo
leseno nogo. Med takimi »nevarnimi« je bil
tudi neki kardinal iz južne Amerike. Toda
»omikani« Francozi so ga postavili brezob-
zirno med druge zaslišance in je moral tam
stati celo zaslišanje, ne da bi mu kdo po-
nudil kakšen sedež.

Bile so tu cele družine, ki so morale be-
žati pred fanatiziranim velikim narodom;
mater in otroke so poslali nazaj na ladjo,
očeta ali starejšega sina so pa pridržali, če
so tudi dokazali, da ne gredo na vojsko.
Tudi gospod dr. Zdešar je dokazoval, da po
avstrijskih postavah sploh noben duhovnik
ne gre z orožjem v bojne vrste, da on sploh
ni vojak itd., vse je imel potrjeno od lastne-
ga in drugih konzulov, vse ni nič pomagalo,
na Francoskem so francoske postave več

kot mednarodno pravo. Moral je z drugimi
71 »nevarnimi« v kazemate v trdnjavo
Chateau d'If.

Vizitatorja so tudi dvakrat zaslišali in
bi mu njegovih 51 let nič ne bilo pomagalo,
toda k sreči je pokazal svoje ime v nekem
francoskem katalogu in to ga je rešilo. V
torek se je pripeljal v Genovo in včeraj je
izstopil mimogrede v Ljubljani in pripove-
doval grozna francoska barbarstva. Ljud-
stvo je na Francoskem strašno razburjeno
in Nemci in Avstrijci niso varni pred faki-
nažo na ulici.

Francoske podlosti.

V Lijonu na primer je bila neka razsta-
va. Tudi neka ogrska umetnica je razstavila
tam svoje umetnine. Kar glas vojske zapre
razstavo. Umetnica pusti vse in zbeži k neki
nemški družini, ki je že dlje časa na Franco-
skem. Komaj je bila na varnem, že nekdo
razbija po vratih. Gospodar pogleda, kaj
je, in pred vrati stoji z dolgim kuhinjskim
nožem neka ženska in tuli, kje da je tista
»Nemka«. Tri nemške guvernante so hotele
zbežati s Francoskega in si najele avtomo-
bil. Seveda so jih orožniki kmalu ustavili
kot špionke. Morale so na stražnico in se
tam popolnoma sleči. Vojaki so pa stali oko-
li, se iz njih norčevali in jih opljuvali. Skozi
okno se je smejala poulična drhal. Potem
so se smeje zopet obleči in na ulico. K sreči
so zahtevale za spremstvo orožnike, druga-
če bi ne bile prišle žive na kolodvor.

ga smemo upati, da se bo našim četam kmalu posrečilo, prisiliti Ruse, da izpraznijo Galicijo. Navdušenje v naši armadi, železna vzajemnost vseh, dosmrtni pogum vojakov, ki ga hvalijo vsa poročila, so jamstva, ki jih ni na nasprotni strani, kjer vladata nezadovoljnost in zmešnjava.

Prvi objekt sovražnih operacij je, kakor se vidi. Lvov. Centrum Rusov stoji na črti Rawa Ruska in Zloczow, kjer so zadeli na odpor naše armade, ki je na levem krilu — ravno pri Rawa Ruski in pri Zolkiewu — nazaj pognala sovražnika. Tem prvim uspehom se bodo brezdvomno pridružile še večje zmage, ki bodo sovražnika prisilile, da zapusti avstrijska tla.

Po poročilu posebnega vojnega poročevalca lista »Tagespost« posnamemo:

Na vojnem tiskovnem glavnem stanu oddano dne 28. avgusta ob 1. uri 55 minut popoldne:

V vojni med Vislo in Dnjestrom stoje milijonske armade. Vojno so v tem oddelku uvedli močni ruski kavalerijski vpadi v Vzhodni Galiciji, ki naj krijejo ruski pohod.

Ruske čete pustošijo in požigajo vasi. Naša leva skupina je započela bitko z ostrim, zmagovitim prodiranjem pri Krasniku.

Naša srednja skupina je prodirala v Lvovskem okraju, desna skupina pa čez Stanislavov.

Vojna se razvija torej od levega krila proti desni strani.

Vse naše čete so polne navdušenja in trdno zaupajo v zmago kljub porajanju neskončnih sovražnih sil in najtrdovratnejšega odpora nasprotnikovega.

Vreme je ugodno; imamo solnčne dneve z lahko jutranjo meglo.

UGODNO POROČILO.

Dunaj. Vojni poročevalec »Neue Freie Presse« poroča: **Dne 31. avgusta se je slišalo gromenje topov v Lvov le štiri ure. Streljalo se je pa gotovo cel dan. Iz tega se sklepa, da se je bojna črta oddaljila od Lvova.**

NAŠI USPEHI.

Dunaj. Tukajšnji listi poročajo: **Iz Lvova se poroča, da so se jugovzhodno od Lvova borile naše čete z rusko armado in jo pognale v beg. 2000 Rusov je obležalo na bojnem polju, 3000 mož in ves štab so pa naši vjeli. Dosedaj je vjetih 15.000 ruskih vojakov in častnikov. Z ozirom na vznemirjenje, ki je zavladalo po Lvovu, se razglašajo: Naša armada je sovražnika obkolila kakor z železnimi kleščami in če se Rusi še nahajajo na gališkem ozemlju, jih čaka usoda, da bodo svojo vojaško karijero v sedanji vojski končali v kakem garnizijskem zaporu; kot sovražniki ne pridejo več v po-**

Ubijalci in lažniki.

V Lurdu so stali na ulici trije gospodje in se pogovarjali med seboj nemški. Neki vojak stražnik gre mimo in pokaže na nje s palcem preko rame proti množici: »Nemci« in pri tej priložnosti se vrže druhal na nje. Eden se je hotel proti navalu nekaj braniti, pa so ga takoj s samokresom ustrelili. Druga dva so popolnoma razcefrali in ju potem težko ranjena zavlekli v neko bolnišnico.

Svojim črnim afriškim vojakom naročajo, naj se le vržejo na Nemce in naj vse pomore, poropajo in požgo, kar jim pride pod roko. Seveda ti ptiči ne bodo videli dosti nemških dežel. Nekemu nemškemu duhovniku je svetoval njegov prijatelj, neki francoski general, naj se le ne izda za Nemca, posebno pred ženskami ne, drugače mu bo takoj kakšna porinila nož med rebra. Sploh pa francoski časniki pišejo najneverjetnejše reči: da že Srbi korakajo proti Budimpešti, da že Rusi prodrli v jedro Prusije, da je bilo v zadnji bitki pri Metz 800 tisoč Nemcev in samo 400.000 Francozov, da so se pa ti izvrstno držali tid. Ko je Avstrija napovedala Srbiji vojsko, so strašno zabavljali nad »krivično« Avstrijo. Zopet vidimo: Francoski kraljevi morilci simpatizirajo s svojimi srbskimi tovariši! Kar zadeva špansko časopisje, simpatizira katoliško z Avstrijo, brezversko (liberalno in socialistično) z našimi sovražniki. Komentarja ni treba. — Našega rojaka gospoda Zdešarja pa priporočamo v molitev in v memento prečastitim duhovnim sobratom!

štev. Precizni in s preudarkom izdelani načrt generalnega štaba že kaže velike uspehe.

PRODIRANJE AVSTRIJCEV PROTI LUBLINU.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministristva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Dunaj, 2. septembra. Iz Krakova poročajo: **Avstrijske čete zasledujejo Ruse, ki beže proti Lublinu. Rusi so imeli velikanske izgube. Avstrijske čete so vjele več tisoč Rusov, zarubile 2 zastavi, več topov in strojnih pušk, kakor tudi ogromne množine municije. Avstrijska kavalerija zasleduje Ruse, ki v paniki beže, in jim prizadeva velikanske izgube. Zdi se, da Avstrijci kmalu zasedejo Lublin.**

PRED ODLOČITVIJO NA SEVERU.

Dunaj, 1. septembra. Vojni poročevalec »Neue Freie Presse« poroča: **Vse z zaupanjem pričakuje zmage na severu. Razvoj operacij se nadaljuje pod dosedanjimi ugodnimi pogoji. Današnji dan najbrže še ne bo prinesel odločitve.**

× × ×

S FRANCOSKO - NEMŠKEGA BOJNEGA POLJA.

Zavzetje belgijske trdnjave Namur.

Vojni poročevalec »Berliner Tageblatt« poroča iz nemškega glavnega stana dne 25. avgusta:

Železniški vlaki z municijskimi in provijantnimi kolonami danes že vozijo do Namurja. Iz vseh transportnih vlakov se glasi petje in »Hurra«. Nastop nemških moštev je občudovanja vreden. Če se pozove stotnija, kdo se hoče prostovoljno prijaviti za nevarno patroljo, se vsi oglasijo. Na utrdbi Loncin sem našel samotni grob ulanca: križ iz zabojevih desk, na križu so visele naramnice in prislonska je bila sulica.

Po vožnji skozi celo mesto smo si ogledali utrdbo Loncin. Šli smo skozi vso razrušeno utrdbo. V kasematah se nahaja mnogo vjetih belgijskih četašev. Razrušitev je grozna, zgodovina še ni videla take. Štirivoglata skala iz betona, obsežna kakor velika soba, je zletela v zrak, nato zopet na tla ter pokopala posadko. Še 105 mrtvih leži pod razvalinami. Pod neko štirivoglato skalo se vidi mrtveca brez glave, ki z rokama odriva skalo. Sedaj odstranjujejo razvaline. Srečal sem berolinske domobrnce, ki stražijo in so dobre volje. Belgijci so zapustili mnogo provianta. Utrdba se je obstreljevala na 12 kilometrov. Pri nemški artiljeriji ni noben strel odrekel. Nobenega mrtvega nemškega vojaka se ne vidi več ne na cesti, ne v utrdbah. Sploh je že vse odstranjeno in nanovo zgrajeno. Prva namurska utrdba je bila zavzeta v ponedeljek ob 7. uri 20 minut zjutraj. Ob tri četrt na osem je zaplapolala nemška zastava.

Most čez reko Maas v Namur je razstreljen. Pionirji so že na delu, da zgrade nov most. Ko so nad nami gremeli topovi iz še nezavzetih utrdb, je pojoč prikorakal pehotni polk, ki je izvršil napad. V Jaembesu, desno od reke Maas, je vse polno nemških čet. Povsod leže v bivakih in stanih. Prebivalci se ne čutijo varne. Ko smo stali na mostu, je bila ravno zavzeta nasproti se nahajajoča citadela. Kavalerija je vkorakala in nemška zastava je zaplapolala na citadeli.

Kraja Battice in Hervé sta bila popolnoma razrušena ter izenačena s tlom. Od 500 hiš v Hervéju jih stoji še 19. Povsod leže mrtveci, povsod je čutiti smod. Cerkev je kup razvalin. So pa tudi hiše, ki so jih varovali, ker se ni iz njih streljalo. Te imajo napis: »Ne streljati! Dobro mišljenje« ali »Prizanašati, ker nedolžni!« Enaka slika se vidi na vsem potu do Lütticha. Ni se vse brez razlike razdejal. Med popolnoma razstreljenimi vrstami hiš se vidijo hiše, ki so jih previdno pustili stati, s cvetočimi vrtovi in igrajočimi se otroci, ki so se včeraj ponoči zopet vrnili. Belgijska cesta je na vsakih 39 metrov raztrgana in so zgrajene barikade. Iz razstreljenih hiš prihaja iz kleti močan smrad po trohnoh. Večkrat nismo mogli obstati.

Odkar so nemški vojaki v deželi, se dela in gradi. Čestokrat sede domobranci skupaj z belgijskimi rodbinami pred vratmi va-

ških hiš, kakor da bi tam vladal mir. Odgovornost za vse grozovitosti nosijo oni, ki so organizirali oborožitev belgijskih vaščanov ter jim dali orožje in municijo. Belgijski oficirji so se borili junaško in s pogumom obupa.

V vseh vaseh dviga prebivalstvo instinktivno roke ali pa pozdravlja, če se pride mimo. Iz vseh hiš plapolajo bele zastave, rute in brisače. Dežela je kakor izumrta. — Belgijske živine niso odgnali, marveč se mirno pase. Na nekaterih posestvih se vidijo celo kokoši. Hiše premožnejših ljudi so vse prazne in zaklenjene. Razpoloženje prebivalstva ni več tako žalostno. Pravijo, da je storila Belgija veliko napako, ker je nastopila proti močni Nemčiji.

Od vodilne vojaške strani izvem o vzrokih povsod zmagovitega položaja v Belgiji in na Francoskem sledeče: Vzroki so prvič hitra izvršitev nemških operacij, drugič okoliščina, da Francozi niso napram Belgijcem držali dane besede. Belgijci so pač mislili, da Nemci ne morejo priti pred 12. mobilizacijskim dnevom v Lüttich. Tako se je zgodilo, da so bili v Lüttichu, ključu v Belgijo in Francijo, Belgijci popolnoma nepripravljeni, kakor se vidi iz stanja oborožitve, ki sem ga sam videl. V zadnjih dneh so prišli, kakor pripovedujejo prebivalci, Francozi v Namur, toda bilo je prepozno. Zdaj so že povsod v Belgiji poljske kuhinje in depoj živine in nemške markacije cest. Organizacija je čudovita.

PRI TILGENBURGU IN ORTELSBURGU VJELI NEMCI 70.000 SOVRAŽNIKOV.

Berolin, 2. septembra. Wolffov urad poroča: Veliki generalni štab poroča: Po nadaljnjih obvestilih je število vjetnikov v bitki pri Tilgenburgu in Ortelsburgu bilo še večje, kakor je bilo dozda znano. Vjetih je 70.000 mož, med njimi 300 častnikov. Ves ruski artiljerijski material je bil uničen.

PRED PADCEM TRDNJAVE LILLE.

Dunaj, 1. septembra. (Kor. urad.) V trdnjavi Lille so Francozi demontirali utrdbe, da bi tako obvarovali mesto pred bombardiranjem. Premožnejše družine zapuščajajo mesto.

NEMCI ŠE 60 KILOMETROV ODDALJENI OD PARIZA.

Štiri tedne je preteklo od napovedi vojske med Nemčijo in Francijo in že se pripravljajo Nemci na obleganje Pariza. Na severni strani je Pariz že odrezan, kajti Nemci so prišli do Compiègne, ki leži v ravni črti le še 60 kilometrov severovzhodno od Pariza. Železniška proga od Compiègne do Pariza pa znaša 80 kilometrov. V Parizu se že pripravljajo na obleganje. Vsi konzuli so pozvali podanike svojih držav, naj mesto nemudoma zapuste. Zadnji vlak iz Pariza v Boulogno je odšel 30. avgusta.

PRIPRAVE ZA OBLEGANJE PARIZA.

Amsterdamski »Telegraaf« poroča: Francoski generalni štab pričakuje, da bo v nekaterih dneh Pariz zaprt od ostalega sveta in se popolnoma tiho na obrambo Pariza pripravlja. Tuji konzuli, ki še v Parizu bivajo, rojakom naročajo, da naj Pariz hitro zapuste. 30. avgusta ponoči se je odpeljal iz Pariza zadnji vlak v Boulogno.

OKOLI PARIZA GRADE UTRDBE.

Pariška okolica izgleda kakor vojaški tabor. Okoli mesta kopljejo nasipe in jarke, ki so jih z žičnimi ograjami zaprli, da se jim nihče ne približa.

NEMŠKI AEROPLAN VRGEL DVE BOMBI NA PARIZ.

Pariz, 2. septembra. (Kor. urad.) Agence Havas poroča via Rim: Okoli 8. ure zvečer se je pripeljal nad Pariz zopet nemški aeroplan, iz katerega ste bili vrženi dve bombi. Ena bomba je eksplodirala na Hanoverski cesti blizu »L'Avenue de l'Opera«. Povzročila je neznatno škodo. Druga bomba je padla, ne da bi bila eksplodirala v Rue Mailu na streho neke štirinadstropne hiše, katero je prebila; a tudi tu je povzročila neznatno škodo. Našli so jo v neki mali sobi najvišjega nadstropja. Podobna je krogli in 8 do 20 cm velika.

ZEPPELINOVI ZRAKOPLOVI DELUJEJO.

900 hiš poškodovanih, 60 porušenih.

Poročevalec »Daily Chronicle«, ki je bival v Antwerpnu, poroča, da so Nemci z

metanjem bomb iz Zeppelinovih zrakoplovov poškodovali 900 hiš, do 60 so jih pa popolnoma porušili. Število žrtev ni znano. Zeppelinov zrakoplov je v Lüttichu razrušil dva forta.

× × ×

POMORSKA BITKA MED ANGLEŽI IN NEMCI PRI HELGOLANDU.

Berolin, 29. avgusta. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Tekom včerajšnjega dopoldne se je pojavilo pri deloma nejasnem vremenu več modernih angleških malih križark in dve angleški brodovji torpednih rušilcev, okoli 40 torpednih rušilcev, v nemškem severnem morju, severozapadno od Helgolanda. Prišlo je do trdovratnih posameznih bojev med njimi in našimi silami, ki so bile v manjšini. Nemške male križarke so se umaknile proti zapadu in so zašle vsled tega, ker niso mogle preračunati daljave, v boj z več močnimi oklopnimi križarkami.

»Ariadne« se je, obstreljevana s težkimi topovi dveh bojnih križark razreda »Lion« na kratko daljavo, potopila po častnem boju. Večji del posadke, okoli 250 mož, se je zamoglo rešiti.

Tudi torpedovka »V 187«, ki je bila obstreljana od ene križarke in 10 rušilcev torpedovk, se je končno potopila. Streljala je do konca Šef flotilje je komandiral (?) sta padla. Večji del posadke je bil rešen.

Mali križarki »Köln« in »Mainz« se pogrešate. Glasom nekega današnjega poročila iz Londona, ste bili istotako v boju s sovražnikom, ki je bil v premoči, potopljeni. Del njih posadk, 8 oficirjev in 81 mož so rešile angleške vojne ladje.

Po istem angleškem viru so bile angleške vojne ladje težko poškodovane.

Berolin, 29. avg. (Kor.) Kakor govore strokovnjaški krogi o pomorski bitki pri Helgolandu, so zapazile nemške lahke ladje nenadoma, da stoje nasproti veliki premoči in so poizkušale v junaškem boju vse, da prizadenejo sovražniku kolikor mogoče veliko škodo. Vsled nejasnega vremena otok Helgoland s svojimi utrdbami ni bil v položaju, da bi posegel v boj. Kolikor je dosedaj ugotovljeno, je število mrtvih in ranjenih relativno majhno. Pri Angležih, ki so se umaknili proti zapadu, je bilo mogoče konstatirati različne poškodbe.

Razno iz vojne.

PRVI TRANSPORT RANJENCEV.

Dunaj, 24. avgusta. (Kor. urad.) Danes zjutraj je prispel s severnega bojišča na Dunaj prvi transport ranjencev, ki jih nastanijo po raznih tukajšnjih bolnišnicah. Okrog severnega kolodvora se je zbrala nepregledna množica ljudstva in čakala mirno na prihod ranjenih junakov, da jim izkaže svoje simpatije. Prevoz v posamezne bolnišnice se je izvršil brez vsakega incidenta v najlepšem redu. Prvi transport šteje okoli 340 oseb, med njimi 15 oficirjev. Med oficirji se nahaja tudi en vojaški zdravnik. Vojaki so deloma lahko, deloma težko ranjeni, deloma se nahajajo med njimi tudi oboleli. Pri sprejemu so bili navzoči tudi vojaški štacijski poveljnik flm. Fath, podžupan Hoss in ustanovitelj in protektor rešilne družbe, grof Wilczek. Pred kolodvorom se je nahajal velikanski park vozov, in sicer vozovi rešilne družbe, kakor tudi 15 vojaških ambulančnih vozov, več privatnih avtomobilov kakor tudi štirje vlaki mestne cestne železnice, ki so bili pripravljene za ambulančne vozove. Po prihodu vlaka so bolj bolne in ranjene prenesli sanitejci na nosilnicah v ambulančne vozove. Lahko ranjene, ki so sami hodili, so peljali za roko. Preiskava obvez je dognala, da so bile vse v redu in ni bilo treba nobene obnoviti. Prenos in prevoz ranjencev sta trajala približno poldrugo uro. Ranjeni so bili prepeljani v različne bolnišnice, del tudi v palačo nadvojvodinje Marije Jožefove. Ko so zapustili prvi vlaki kolodvor, je množica ranjencev pristrčno pozdravila. Ljudje so mahali s klobuki in robci in silili k vozovom.

Dunaj, 24. avgusta. (Koresp. urad.) Po pripovedovanju z današnjim transportom ranjencev došlih Deutschmeistrov je doletela polkovnika barona Holzhausna smrt na sledeči način:

Dva bataljona Deutschmeistrov sta prodirala preko naše meje v sovražno ozemlje,

ko se je nenadoma pojavila pred njima ruska infanterija in skušala ustaviti prodiranje obeh bataljonov. Izdano je bilo povelje za razvrstitev v bojno vrsto. Polkovnik baron Holzhausen je stopil v bojno vrsto in peljal svoje vojake v boj proti sovražniku. Par trenutkov nato ga je zadela krogla, in sicer v prsa. Deutschmeistrom se je nato posrečilo, prisiliti sovražnika, da se je umaknil. Pri tem je bilo mnogo Rusov vjetih in ranjenih in zaplenjenih več pušk in topov.

Dunaj, 24. avgusta. (Koresp. urad.) Med došlimi ranjenci se nahaja tudi urednik »Wiener Abendblatta«, Karel Kiessler, ki je bil vsled eksplozije neke sumljive granate vržen s tako silo ob tla, da ima poškodovan križ.

Dunaj, 24. avgusta. (Kor. urad.) Vsi ranjenci končujejo svoja pripovedovanja o vojnih doživljajih z istimi besedami, bodisi v nemškem, poljskem, ogrskem in češkem jeziku, in sicer: »Upam, da odidem zopet kmalu na bojišče«.

Neki ranjenec pripoveduje, da so trije bataljoni njegovega polka zadrževali 6 ruskih pehotnih bataljonov in tri artiljerijske polke od pol 11. dopoldne do 6. ure zvečer. Kljub temu, da se je nahajal sovražnik v okopih, so ga naše hrabre čete naskočile in so razmeroma močne ruske čete prisilile, da so se umaknile. Končno se je sovražnik, ko so dobile naše čete ojačenje, umaknile globoko v notranjost dežele.

Dunaj, 24. avgusta. (Kor. urad.) Večerni listi prinašajo obširna poročila ranjencev o bojih na severnem bojišču. Vsi ranjenci izjavljajo, da so avstrijske čete tudi nadštevilnega sovražnika prisilile, da se je umaknil mnogokrat celo v divjem neredu. Kakor pripovedujejo ranjenci, napadajo kozaki z veseljem le v slučaju, če so si v svesti svoje premoči, izgubijo pa pogum takoj, kakor hitro pridejo pred strojne puške in se njih beg izpremeni često v divji nered.

SRBSKA GROZODEJSTVA.

Dunaj, 29. avgusta. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se uradno poroča: O posameznih poročilih, ki jih je dobilo vrhovno armažno poveljstvo o srbskih grozodejstvih, se poroča še sledeče posameznosti:

1. Streljanje na sanitetno osebje, pomožne prostore in transporte ranjencev. Pomožni prostor pri Misarjelenki je bil trikrat obstreljevan, nakar so ga Srbi naskočili in odpeljali s seboj živino, ki je imela na sebi razne zaboje.

2. Pri Cerovcu so našli par dni poprej padle oficirje popolnoma oropane.

3. Čete so našle veliko število patron, v katerih so krogle preobrnjene in služijo torej lahko kot dum-dum krogle.

4. Južno od Šabca je bilo najdeno truplo nekega infanterista brez nosa in levega ušesa.

5. V več slučajih so se delali srbski četaši kot mrtve ali ranjene, ko pa so se približali naši nosilci ranjencev, so metali med nje bombe.

6. V nekem studencu južno od Šabca se je nahajalo truplo brez kože in pa dva popolnoma razmesarjena infanterista.

TEŽKI TOPOVI NAŠE ARMADE.

»Reichspost« objavlja sledeče obvestilo, ki ga je vojna uprava odobrila: Z ozirom na uradno objavo, da so pri obstreljevanju trdnjave Lüttich sodelovali 42 cm oblegovalni topovi, nekateri listi pripominjajo, da je nemška armada prva in edina uvedla ta kaliber, kar pa ni popolnoma točno. Glede na informacije, ki so popolnoma zanesljive, se lahko konstatira, da je avstroogrška vojna uprava že leta 1910, na strelišču tvrde Skoda v Bolevku pri Plznu preizkusila prvo 42 cm havbico. Doseženi uspehi so se tako izkazali, da je naša vojna uprava, ki jo vodi vedno stremljenje, da uvede najmodernejše tehnične pridobitve na vojnem polju, takoj sklenila že takrat, da nekaj teh topov postavi v trdnih pozicijah pri nas doma. Ta pri nas uvedena havbica izstreljuje 1000 kg težke krogle nad 15 km daleč. Po tem obvestilu imamo pač take topove velikane, a v trdnih pozicijah, med tem ko se je nemški vojni upravi posrečilo, da je rešila srečno tudi vprašanje, kako se ti topovi velikani prevažajo.

Graški listi pa objavljajo sledečo cenzurirano brzojavko iz Berolina:

Berolin, 28. avgusta. Neko pismo iz nemškega glavnega stana, ki ga objavlja »Lokalanzeiger«, poroča, da so pri obstreljevanju Namurja istočasno s pruskimi vporabljali tudi težke avstrijske oblegovalne topove.

KOLOSALEN UČINEK TOPOV VELIKANOV.

Pri obleganju Lütticha ni nemški artiljeriji niti en strel odpovedal. Lüttiški fort Loncin so samo trije strelji iz nove 42 cm havbice popolnoma porušili. Trdnjava je izgledala, kakor da bi jo bil obiskal strašen potres. Trdnjavo Namur je porazil le napad nemške artiljerije. Učinek oblegovalnih možnarjev je bil tako silen, da so lahko napad s pehoto opustili.

Francosko in angleško vojno brodovje v Sredozemskem morju.

»Pester Lloyd« poročajo iz Rima, da so v Italiji neprijetno zadeti, ker se je francosko in angleško sredozemsko brodovje prikazalo v Adriji. Sodi se, da si hoče Angleška pridobiti trajno pozicijo v Adriji. Z ozirom na oddaljenost Malte od Adrije, mora francosko-angleško brodovje, če hoče dlje časa ostati v Adriji, dobiti kraj, na kateri se bo opiralo. Zlasti se vznemirja Italija, da bi se hoteli Angleži in Francozi ustanoviti v albanski Valoni. Bajje je Angleška tudi že sporočila v Rimu, če ji hoče Italija odstopiti za čas vojne kak pristan v Adriji »proti nagradi po sklepu miru«, češ, da Angleška samo iz ozirov na Italijo ne zasede Valone. Italija bajje na to vprašanje sploh ni dala odgovora.

V graški »Tagespošti« čitamo: Združeno francosko-angleško sredozemsko brodovje se nahaja pod vrhovnim poveljstvom francoskega velikega admirala Boné de Lapeyrère.

Francosko brodovje obstoji: 1. iz **admiralske eskadre**. Tej pripadajo admiralska ladja »Courbet«, linijska ladja »Jean Bart« in zaščiteni križarka »Jurieu de la Graviere« »Courbet« in »Jean Bart« sta veliki oklopnici s 23.500 tonami. Zgrajeni ste bili 1. 1911. »Jurieu de la Graviere« obsega 5700 ton. 2. **I. brodovje**. Poveljnik podadmiral Chochprat. To brodovje šteje 6 linijskih ladij »Diderot«, »Vergniand«, »Danton«, »Condorcet«, »Voltaire«, »Mirabeau«, vse z 18.400 tonami. Zgrajene so bile te oklopnice 1. 1909. 3. **II. brodovje**. Poveljnik podadmiral Le Bris. To brodovje šteje 5 linijskih ladij »Verité«, »Justice«, »Democratie«, »Patrie« in »Republique« s 14.900 tonami. Te ladje so bile zgrajene v letih 1902. do 1907. 4. **Nadomestna divizija**. Poveljnik podadmiral Guepratte. Ta eskadra šteje 3 linijske ladje »Suffren«, »Bouvet« in »Saint Louis« s 11.300 do 12.730 tonami. 5. **Lahko brodovje** šteje 6 oklopnih križark in sicer »Waldeck-Rousseau«, »Ernest Rénan«, »Jules Michelet«, »Victor Hugo«, »Jules Ferry« in »Leon Gambetta« z 12.600 do 14.100 tonami. Zgrajene so bile te križarke v letih 1901. do 1908. 6. **Torpedna flotilja** obsega 26 torpednih rušilcev. 7. **Podmorski čolni**. Ta flotila obstoji iz 5 divizij. Na čelu 13 podmorskih čolnov je torpedni rušilec kot vodilna ladja. Število torpedovk je neznano. Končno ima francosko brodovje še dve ladji za polaganje min. Vsaki izmed teh ladij je prideljen po en torpedni rušilec.

Angleško brodovje: Poveljnik admiral Sir A. B. Milne, ki je podrejen francoskemu velikemu admiralu. 1. **Eskadra oklopnice**. To brodovje šteje 4 oklopne križarke »Inflexible« in »Invincible« z 20.300 tonami, obe zgrajeni 1. 1907., »Indomitable« s 17.600 tonami, zgrajena 1. 1907., in »Indefatigable« z 19.050 tonami, zgrajena 1909. 2. **Križarke**: »Defence« s 14.800 tonami, zgrajena 1. 1907., »Warrior«, »Black Prince« in »Duke of Edinburgh« s 13.750 tonami, zgrajene 1904./1905., štiri zaščiteni križarke »Dublin«, »Chatham«, »Weymouth« in »Gloucester« s 4900 do 5000 tonami. Zgrajene so bile v letih 1909. do 1912. 3. **Torpedna flotilja**: 16 torpednih rušilcev, 3 podmorski čolni in okrog 8 torpedovk.

Združeno brodovje torej obsega: 4 velike oklopnice s štiridesetimi 30,5 cm topovi, 8 velikih linijskih ladij s štiridesetimi 30,5 cm topovi, 8 manjših linijskih ladij s tridesetimi 30,5 cm topovi, 4 oklopne križarke s šestnajstimi 23,4 cm topovi, 6 oklopnih kri-

žark s štiriindvajstimi 19.4 cm topovi in 4 zaščičene križarke s 26 topovi kalibra 15.2 cm. Skupaj torej 30 bojnih ladij.

× × ×

Sorodstvo nemškega, angleškega in ruskega vladarja. Sedanji nemški cesar Viljem in angleški kralj Jurij sta prava bratranca. Mati nemškega cesarja, cesarica Viktorija, je bila sestra pokojnega angleškega kralja Edvarda, nju mati je bila znana angleška kraljica Viktorija, ki je vladala čez 60 let. Tudi angleški kralj Jurij in ruski car sta prava bratranca. Mati angleškega kralja in mati sedanjega ruskega carja sta bili sestri, obe doma iz Danskega. Sedanja ruska carica je doma iz Nemčije in ruski car in nemški cesar sta si v bližnjem svaštvu...

Osemsto aretiranih Bosancev.

Budimpeštanski listi poročajo, da prihajajo vsak dan v Pešto aretirani Bosanci v spremstvu vojaških straž. Njih število je že doseglo osemsto oseb, večinoma moških. Ostajajo po dva dni v Budimpešti, odkoder jih odvajajo v razne madjarske občine. Doselej so internirani v 46 občinah, kjer ostanejo pod nadzorstvom do konca vojne in se jih uporablja za razna dela.

Pomorski podkopi ali mine.

Ena najstrašnejših, a tudi najsigurnejših orožij za obrambo obrežja so pomorski podkopi ali mine. Podkopi se nahajajo pod morsko gladino, imajo običajno 2 metra premera in so nabiti s 300 do 500 kilogramov dinamita. Največji podkopi pa vsebujejo tudi čez 1000 kilogramov dinamita.

Imamo več vrst podkopov in sicer opazovalne, one, ki se pogojno zažigajo in kontaktne. Najbolj redki so opazovalni podkopi. Nahajajo se do 12 metrov pod morsko gladino in so zvezani z žico v suho zemljo. Kadar pride sovražna ladja nad mino, zažge kdo iz opazovalne štacije na suhem z električnim tokom mino, ta se dvigne, udari v ladjo in vsled silovite eksplozije se ladja potopi. Opazovalna postaja mora imeti zelo natančne karte, kje so zasidrane take mine, pri tem pa otežkočuje delo valovanje morja, ki premika podkope. Če se poškoduje žica, ki veže mino z opazovalno postajo, potem je eksplozija nemogoča. Prednost opazovalnih podkopov pa obstoji v tem, da se vozijo lastne ladje brez skrbi čez nje.

Podkopi s pogojnim zažiganjem se nahajajo okoli 4 metre pod gladino. Kakor hitro trči ladja ob mino, ta eksplodira in ladja se potopi. Eksplozija mine pa se more preprečiti s kopnega in to se zgodi vselej, kadar vozi lastna ladja čez mino.

Najbolj v navadi so kontaktne mine, ki eksplodirajo vselej, kadar zadene v nje ladja. Prednost teh min je tudi v tem, da se zelo hitro raztresejo po morju in tudi hitro polove.

Mina učinkuje nadvse silno. Dva podkopa potopita največjo ladjo, četudi je razdeljen spodnji del ladje v več oddelkov. Nekatero državo si pomagajo proti minam na ta način, da gresta pred vsako večjo ladjo dve manjši ladji, ki sta zvezane s precej globoko v morje segajočo verigo. Na ta način ali dvignejo mino ali pa eksplodira mina brez prave škode. Mogoče pa je tudi, da z verigo odtrgajo mino od sidra, ki plava potem po morju, dokler ne zadene ob trdi predmet in eksplodira.

Dnevne novice in dopisi.

Pozor pred ognjem! V sedanji zmedenosti pazite, da se kje ne zaneti nesrečni ogenj. Varujte, da otroci ne pridejo do vžigalic; ne puščajte odprte luči na nevarnih prostorih! Skrbite zlasti tudi, da kdo v pijanosti ne napravi nesrečel! Ometajte dimnikel!

Zbolel je v Bad-Gasteinu na krvavenju možgan g. dekan iz Špitala, Franc Guggenberger, ugleden duhovnik naše škofije. Sobratom se priporoča v molitev.

Izpremembe pri kapucinih. Celje: P. Ladislav Hazemali, gvardijan v Škofji Loki. Krško: P. Ambrož Majcen, gvardijan, P. Herman ostane v Krškem. Škofja Loka: P. Karl Kemperle, vikar v Loki; P. Ef. Majcen in P. Kamil Požar v Lipnici. Gorica: P. Jeronim Streminger, vikar in vod. 3. reda v Celju, P. Linnobrah, gvardijan v Gorici, P.

Vilibald Rupar, vod. 3. reda v Škof. Loki; P. Dionizij Pristovnik v Sv. Križ. Lipnica: P. Albin v Hartberg, P. Gotfrid, vikar, P. Tadej v Wolfsberg, P. Janez Reberca v Gorico. Knittelfeld: P. Egid Golob, gvardijan, P. Sigismund Wagner, vikar v Muravi, P. Hubert, gvardijan v Irdning. Irdning: P. Albert, vikar, P. Kerubin in P. Angelus Sattler v Knittelfeld. Wolfsberg: P. Bonaventura Savec v Lipnico, P. Florin Schwanberg. Iz Schwanberga P. Leopold v Knittelfeld. Iz Messersdorfa P. Kalist v Celovec, tja P. Epifan iz Murave. — »Summa cum laude« je bil doktorjem modroslovja promoviran v Rimu na Germaniku kapucin P. Odilo Mekinda in je sedaj začasno nastavljen v Gorici.

Začetek šol. C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo v Celovcu je razglasilo, da si je vsled odloka z dne 11. avgusta c. kr. naučno ministrstvo z ozirom na vojni stan pridržalo, da c. kr. deželni šolski svet v primerem času obvesti, kdaj da se naj začne pouk na srednjih šolah in istovrednih učnih zavodih, kakor tudi na ljudskih in meščanskih šolah, in tudi da odredi vse, kar je potrebno zavoljo zapoznelega začetka šol, da odvrne škodo v nadaljevanju študij.

Kazni zavoljo šolskih zamud odpuščene. Njega ekselencen gospod deželni predsednik je kot predsednik deželnega šolskega sveta sporazumno z deželnim odborom odredil splošen odpust kazni zavoljo neopravičenih zamud. Zato se nedovršene kazenske razsodbe ne izvršijo in se ne bodo zasledovali tisti, kateri so sedaj naznanjeni.

Seznamek izgub. Dosedaj je izdalo vojno ministrstvo 7 seznamov izgub. Med imenovanimi ni nobenega Slovence. Izmed padlih častnikov se med drugimi omenja major Rihard Claus, lahko ranjen je poročnik Njegovan od ulanskega polka št. 13. Ponatisk seznamov je c. kr. notranje ministrstvo dovolilo in bomo od Slovincem znanih polkov objavljali izgube.

Prostovoljno v vojsko. J. Piček, edini sin posestnika, po domače Hauptmana na Otožu, občina Škofiče, se je prostovoljno prijavil k vojakom. Krepak »Živio!« navdušenemu prostovoljcu!

Aretacije. Na Koroškem je bilo aretiranih sedem slovenskih duhovnikov in en učitelj, z nemške strani pa dva, en Čeh in en Nemec. Na Kranjskem so bili zavoljo srbofilstva aretirani bivši državni poslanec I. H. predsednik »Matiče Slovenske« dr. I. in pisatelj I. C. Mnogo aretacij med lajki se je izvršilo na Goriškem. Tudi na Štajerskem je bilo aretiranih več ljudi.

Pri kopanju utonila. Uršula Sušnik p. d. Krasnikova iz Podgrada pri Medgorjah je šla s svojim štiri leta starim bratcem v sedeno vas iskat delavcev. Nazaj grede je pustila dečka pri nekem kmetu in rekla, da se gre kopat v Dravo. Ker se ni povrnila, je šel deček sam domov. Dne 28. so Uršulo Sušnik kot mrliča potegnili iz Drave. Ker je imela srčno hibo, jo je najbrž v mrzli vodi prijel srčni krč in je utonila. Stara je bila šele 18 let. N. p. v m.!

Samoumor. V soboto, 29. avgusta, se je ustrelil na svojem stanovanju v Celovcu, Sponheimerjeva cesta 16, hišni posestnik in prokurist tvrdke Ferd. pl. Kleinmayr, Franc Dolejši.

Velikodušen dar je naklonil »Rdečemu križu« v Gorici profesor na c. kr. ženskem učiteljskem v Gorici in akademski slikar Anton Gvaiz. Svojih izza raznih umetniških razstav znanih mojstrskih slik je podaril v nominalni vrednosti pet tisoč (5000) kron imenovanemu društvu z določitvijo, da pripade izkupiček v enakih delih — po eno tretjino — »Rdečemu križu« samemu, potem ubožnim rodbinam pozvanih vojakov in pa »Vojno-podpornemu odboru«, na c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici. Zahvaljujoč kar najtopleje blagosrčnega darovalca na plemenitem činu, pozivljamo imovitejše rojake, da porabijo ugodno priliko ter odičijo svoja stanovanja s pristnimi umotvori, a hkrati izvrše plemenito delo ljudomilosti. Razstavo slik, ki so na prodaj, je prevzel drage volje umetelni vrtnar gosp. Anatyszin (na Travniku), na čemer mu bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala. — Slovenski odsek »Dež. pomožnega društva Rdečega križa« v Gorici.

Zblaznel. »Grazer Volksblatt« poroča: »V tukajšnjem okrožnem sodišču v pre-

iskavi se nahajajoči odvetnik dr. Vladimir Sernec je baje, kakor se nam poroča, hipoma zblaznel.« — Ko so ga z dr. Rosinom, Kejžarjem in drugimi odpeljali v Gradec, so se na mariborskem kolodvoru odigrali burni prizori.

Brnca. (V vojsko) je šla tudi od nas cela vrsta mož in mladeničev. Doselej so nam še pridno pošiljali pozdrave iz raznih krajev; sedaj prihajajo poročila le še redko. Bog jih čuvaj in blagoslovi njih orožje! Pa tudi izkazal se je že eden naših črnovojnikov, da smo lahko ponosni nanj. Dobesedno piše svoji ženi: »Tudi ti naznanim, da smo hoteli v soboto en most narediti čez to vodo, ki tukaj teče. Je pa padel eden od nas noter v vodo; bilo nas je okoli 14 mož. Bil bi se kmalu utopil. Ko sem videl, da se mu že slabo godi, sem jaz skočil v obleki v vodo in sem ga privlekel vun. Se me je tako držal, da bi mene kmalu zvelkel noter. Je pa tudi rekel: Ko bi Koman ne bil, bi bil že šel proti ... Potem smo vse pustili in smo šli domov...« Je pač »fest« naš Tevž, doma in v »žovtu«!

Brnca. (Za »Rdeči križ«) se je nabralo na poziv slovenskega komiteja v »Miru« pri župnijskem uradu 264 K 40 vin. po hišah pa se je nabralo nad 500 K, skupno torej blizu 800 K. Če se pomisli, da šteje župnija le 980 duš, pride na vsakega župljana kakih 80 vinarjev. Res, velikanska darežljivost!

Brnca. (»Tamburaški dom«) se je dal na razpolago »Rdečemu križu« za 10 ranjencev. Tudi gosp. župnik se je obvezal sprejeti enega ranjenega oficirja v župnišče. Če se bo naši želji ustreglo, se še ne vé, toliko pa je gotovo, da bi postregli ranjenim vojakom z največjo skrbjo in ljubeznijo.

Sveta vojska.

Dosmrtno zavarovanje in — abstinenca.

Od leta 1884. ima neka angleška zavarovalnica za abstinence poseben oddelek. Zapisniki tega podjetja podajajo sledečo zanimivo sliko o umrljivosti »abstinenčnega oddelka« v primeri s »splošnim oddelkom« v istem času.

Odstotek umrljivosti je znašal:

	v »splošnem oddelku:	v »abstin. oddelku:
od leta 1884—1888	79'00	56'41
od leta 1889—1893	82'62	58'97
od leta 1894—1898	79'30	54'42
od leta 1899—1903	76'97	52'53
od leta 1904—1908	80'82	48'43
od leta 1909—1910	80'95	48'48

V celoti povprečno: 79'94 53'54

Primerilo se je tedaj okroglo 80% slučajev smrti v »splošnem oddelku« in le 54% slučajev v »abstinenčnem oddelku«. Take številke bolj nego vse drugo tolmačenje dokazujejo, kako velik sovražnik ljudskega zdravja je v resnici alkohol. Kdor se hoče o tem bolje poučiti, naj si naroči glasilo slovenskih abstinencev »Zlato Dobro« (Ljubljana, Katoliška tiskarna). — Kdor hoče sam sebi dobro, kdor si hoče učvrstiti zdravje in si tako podaljšati in osladiti življenje, naj takoj javi svoj pristop ter naj vestno izpolnjuje pravila »Svete vojske« za Koroško v Celovcu, »Mohorjev dom«.

Ali morejo delavci ob težkem delu prestat brez alkohola? Gotovo da! — V avstrijski Šleziji, v okraju Rybnik, je uprava Rimskega rova ter rova sv. Heme meseca svečana 1913 uvedla za svoje delavce domačo gostilnico (kantino), v kateri se toči tudi gorko ali sveže mleko in gorka kava.*

* Vsekakor se tudi premnogo (!) kave ne priporoča, ker se tudi v kavi nahaja strupena snov, ki človeka suši in živce razdraži. Slabotni in ženske naj jo raje nadomestijo s sladno ali žitno kavo. Več o tem naj se bere v »Domačem zdravniku«, ki ga je izdala Družba sv. Mohorja v Celovcu že v petem natisu. — Pa v posledicah je končno kava še dosti manj nevarna kot alkohol, že zato, ker se omejuje edino na svojega srebca, medtem ko en pijanec, zlasti grdi žganjar, okuži, onesreči, sitnari celi svoji družini, vsej vasi, celi občini in okolici ter kot oče prenese strašne in nesrečne posledice celo na nedolžne potomce. Grozni so sadovi pijančevanja!

Poizkus je pokazal, da sta ti-le krepčili delavcem prav dobro teknil; v enajstih mesecih leta 1913. se je stočilo 1060 litrov mleka ter 225 litrov kave. Naj bi se ta zgled pomenal po vseh naših industrijskih in rudarskih krajih ter predvsem spodmaknil tla smrdeči, pogubonosni žganjski »brenti«! Opijanljiva pijača (pivo, vino) ne daje delavcu nobene moči, najmanj pa ostudno žganje! Telesne moči za vztrajno in težko delo se dobivajo le iz tečne hrane, dovoljenega počitka, menjaje se z delom ter iz gibanja v svežem zraku. Kolikor zaslužka delavec zapije, za toliko manj si more kupiti redilne hrane — kako nespametno je torej za upijanljivo »barvano vodko« izmetavati cele velike vsote!

Najnovjša poročila.

IZVOLITEV NOVEGA PAPEŽA.

Rim, 3. septemb. Kardinal Jakob della Chiesa je izvoljen za papeža.

Novi papež je bil rojen 21. novembra 1854 v škofiji Genova, nadškof v Bologni, kardinal 25. majnika 1914.

ZMAGA AVSTRIJSKE ARMADE PROTI RUSOM.

Dunaj, 2. septembra. (Uradno.) Teden dni trajajoča velika bitka med Zamošč (Zamostje) Tyšovce, ki se je bila med Rusi in Avstrijci se je včeraj končala s popolno zmago armade avstrijskega generala Auffenberga. Vjete so cele čete ruskih vojakov in vzeti Rusom do sedaj 160 topov. Rusi beže nazaj čez reko Bug. Tudi armada generala Dankla, ki napada Lublin, žanje neprenehoma uspehe. Vzhodna Galicija, Lvov je še v naših rokah, dasi je tam položaj nasproti sunku veliko močnejšega sovražnika zelo težak.

UGODEN POLOŽAJ NAŠIH ARMAD.

Dunaj, 2. septembra. Vojni poročevalci »Neue Freie Presse« poročajo: Naše središče je neomajno. Celo pošta iz Lvova redno prihaja in prinaša razveseljiva poročila. Stališče našega vzhodnega krila je po naravnih in umetnih sredstvih zelo utrjeno. Železniške proge za hrbtom naše armade z lahkoto privražajo municijo in živila, med tem ko je sovražnik navezan na navadne vozove. Splošni položaj je neizpremenjeno ugoden.

3. ARMADNI ZBOR ZMAGUJE. — RENNENKAMPF VJET?

»Grazer Volksblatt« objavlja: Po naših poizvedbah pri avtoritativnih mestih lahko naglašamo, da je sicer imel naš tretji armadni zbor izdatne izgube, a da je svojo nalogo sijajno rešil. Upajmo, da kmalu izveemo, zakaj da je oficijelno poročanje zadnjih 24 ur popolnoma prenehalo. (Medtem se je poročalo o slavni Auffenbergovi zmagi. Op. ured.) V Gradcu se je včeraj govorilo, da je Dunaj v zastavah, kar še ni potrjeno. Neki častnik, ki se je z gališkega bojišča ranjen vrnil, pripoveduje: Tretji armadni zbor se je vojskoval s hrabrostjo, ki nima primere. Zadnje dni se je vojskoval skupno z 12. armadnim zborom. Obema zboroma se je posrečilo, da sta odločilno porazila sovražnika, ki je bil v premoči. Z zasebne, merodajne strani se poroča: Ko smo zasledovali sovražnika, smo veliko sovražnikov vjeli, med njimi tudi poveljujočega generala Rennenkampfa s celim njegovim štabom. General Rennenkampf je bil pripeljan v Lvov, od tu so ga naprej eskortirali, ne ve se, kam. Naša zmaga se smatra lahko že zagotovljeno. — Druge vesti pa pravijo, da je ruska armada razdeljena tako-le: središču ruske armade poveljuje Kuropatkin, desnemu ruskemu krilu general Dimitrijev, levemu ruskemu krilu pa general Rennenkampf.

NADALJEVANJE BOJEV Z RUSI.

Dunaj, 3. septembra. (Uradno dovoljeno.) Zmage Danklove in Auffenbergove armade so napravile močan sunek na številnejše Ruse v smeri, kjer pomenja za nas najmanjšo nevarnost. Vsako ogroženje dovodnih življenjskih žil naše armade in železnice Krakov—Lvov je sedaj izključeno, med tem ko Auffenberg prodira proti desnemu ruskemu krilu. Na izid tega gigantskega boja gledamo z nezmotljivim zaupanjem. »Volkszeitung« piše z ozirom na položaj v vzhodni Galiciji, da so na odločilne dogodke ruski upadi brez posebnega pomena. Naše stališče je bilo vsled špijonaže domačinov zelo otežkočeno. Domačini so izdajali sovražniku naše postojanke in gibanje naših čet z dimom, ognjem, raznimi dogovorjenimi signali, da celo s procesijami. Naša artiljerija je izvedla prave strelne umetnosti, ki so imele največji uspeh. Boj pred Lvovom se nadaljuje. Poročilo armadnega poveljstva je kljub zadnjemu stavku ugodno in daje armadnemu vodstvu lepo spričevalo glede resničnega poročanja. — »Reichspost« poroča, da bi možnost zasedenja Lvova ne bila nobenega dalekosežnega vojaškega pomena, ker naše čete iščejo odločitve na krilih. Računati je še z daljšimi boji v vzhodni Galiciji. Od ruskih čet je bil velik dal poražen na ozemlju med Vislo in Bugom, med tem ko Rusi v vzhodni Galiciji kljub ogromnim žrtvam niso dosegli nobenega drugega uspeha, kot mimogrede ogroženje Lvova.

RUSKI VOJNI NAČRTI PONESREČENI.

Dunaj, 3. septembra (Kor. urad) »Fremdenblatt« konstatira, da je po skupnih uspehih nemške in avstrijske armade francosko-ruski bojni načrt začetni z ofenzivo ruskih čet na treh straneh proti vzhodni Prusiji, proti osrednji Prusiji in Galiciji popolnoma razbit.

VESELJE NA DUNAJU.

Dunaj, 3. septembra. (Kor. urad.) Poročila o sijajnih zmagah armade generalov Dankla in Auffenberga so sprejeli na Dunaju z velikim zadoščanjem. Dunajski listi so priredili posebne izdaje.

MANIFESTACIJE NA DUNAJU.

Dunaj, 3. septembra. (Kor. urad.) Na Dunaju so se vršile včeraj velike manifestacije. Več tisoč glav broječa množica je manifestirala po ulicah, na katerih so visele zastave. Množica je zavila pred vojno ministrstvo, kjer je klicala Hoch: na cesarja, armado in njene poveljnike. Zapeli so tudi cesarsko pesem. Manifestacije so trajale pozno v noč.

RUSKI VJETNIKI.

Budimpešta, 2. septembra. (Kor. urad.) Kakor poroča budimpeštanska korespondenca so naše čete vjele veliko večje število Rusov, kakor se je prvotno mislilo. Samo na Ogrskem se nahaja 8500 ruskih vjetnikov.

UMIKANJE FRANCOZOV NA LEVEM KRILU.

Pariz, 2. septembra. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča čez Rim: Komunike izdani ob 11. uri ponoči izvajajo: Ker nadaljujejo neprestano Nemci operacije, da bi nas zajeli in da se izognemo odločilni akciji, ki bi se lahko le v neugodnih razmerah izvedla, so se naše čete umaknile na levo krilo, deloma proti jugu, deloma proti jugozahodu. Naša v okolici Rethela podvzeta akcija je našim četam omogočila, da je ustavila sovražnika. V središču in na našem desnem krilu med Lotrinško in Vogezi je položaj neizpremenjen.

FRANCOSKA VLADA BEŽI IZ PARIZA.

Pariz preko Rima. Vlada je izdala na prebivalstvo manifest v katerem pravi, da bo vojsko na vseh straneh nadaljevala. Zato

da zapušča Pariz in si poišče nov sedež izven Pariza.

Darovi.

IV. izkaz darov,

poslanih slovenskemu pomožnemu komiteju.

Zbirka po župnijskem uradu v Šmarjeti pri Velikovcu: Hranilnica v Želinjah 10 K; A. Riepl, A. Kasl po 5 K; Gros F. 4 K; J. Štangl in L. Woštar po 3 K; A. Jese, J. Hrastnig, S. Polanz, T. Jese, H. Karlbauer, J. Krištof, N. Riegl, J. Kolman, A. Matt, B. Cikulnik, M. Lakner, Pintarjeve, Štefan, S. Pušl, O. Jamnik, A. Haimburger po 2 K; Havčar 1 K 40 h; F. Jese, L. Sicher, A. Jese, El. Oswald, U. Vedenik, A. Blažič, Terezija N., J. Taurer, J. Robinig, J. Ravnik, T. Kriegl, H. Jandl, J. Trampitsch, F. Korak, Mir. Pušl po 1 K; M. Derbuh, A. Obrekar po 80 h; Urš. Blažič 50 h; N. Švajger, Ožgan, Majrič, Vajčahar po 40 h; N. Majrič, Ivan, Poš F., Atelšek in Rabič skupaj 92 h; Ivan Dolinar, župnik, 16 K 98 h. Skupaj 100 K. — Marija Jenšac, Večnavas, 6 K; Val. Primožič, župnik v Glinjah, 20 K; Župni urad v Grebinju 45 K; Jos. Miklavčič, župnik v Št. Jurju na Zili, 20 K; posojilnica v Št. Jurju na Zili 50 K; Karol Hraba, župnik, Šmarjeta v Rožu, 10 K; posojilnica v Šmarjeti v Rožu 25 K; Ambrož Neža, Gonovece pri Šmihelu pri Pliberku, 10 K; zbirka po g. Valentinu Škofu v Goselnivasi: Hel. Škof 2 K; Val. Škof, Ivanka Selan, Pankr. Rebec, L. Plišovnik, M. Šavs, Luka Novak po 1 K; Katica Pavleš, Miha Lesjak, Tomaž Pivk po 50 h; Jul. Tomšič, Liza Hribar, Roza Pavlič, Helena Hobl po 40 h; Tom. Zdovec 35 h; L. Kap 30 h, skupaj 11 K 75 h; Slov. posojilnica v Št. Tomažu pri Celovcu 5 K; zbirka g. župnika Ivana Brabenca v Št. Tomažu: Fr. Šturm Toman 10 K; Ivan Brabeneč, Ang. Pippan, Ana Kralj po 5 K; Jurij Traun, Jurij Waldhauser po 4 K; Fr. Roveredo 2 K, skupaj 35 K; Slov. društvo »Edinost« v Št. Tomažu pri Celovcu 5 K; Fr. Treiber, župnik v Št. Rupertu pri Velikovcu 40 K; zbirka župljanov v Guštanjju 42 K 30 h; zbirka župljanov v Kotljah 8 K 88 h; posojilnica v Hodišah 25 K; župni urad Mohličič 10 K; Anton Esenko v Apačah za apaske farane 40 K; zbirka župnega urada Slov. Plajberk: Jan. Koprivnik-Žlos 8 K; Regovc Jos. in Krist., Marko Male po 3 K; Val. Lavsekar-Urb., Andr. Wieser-Bošt., po 2 K; Anton Maurer 1 K, skupaj 19 K; pisarna dr. Brejčeva znesek poravnane kazenske zadeve Franc Hribernik ca. Miha in Neža Slug 10 K; zbirka po župnijskem uradu Borovlje: Bratovščina presv. Trojice 6 K; Marija Sparovec, Helena Ogris po 2 K; Albin Prek 1 K, Franc Vuk, župnik, 14 K, skupaj 25 K; Jek. Janez, Globasnica, 5 K; župni urad Vovbre pri Velikovcu 15 K; Janez Ebner, župnik, Vovbre, 30 K; župnija Rebrca po župniku Val. Weissu 20 K; župnija Žitaravas po župniku Val. Weissu 80 K; M. Sket v Celovcu 10 K; županstvo Št. Danijel pri Prevaljah 92 K 10 h (imena sledijo); pater Pij Žankar, župni uprav., Žabnice, nabrano pri cerkvenem darovanju župljanov 140 K, Rok Tojnko za župni urad Šveče v Rožu 50 K; dr. Janko Arnež, župnik v Žrelcu zbirko pri obedu v župnišču dne 15. avg. 13 K; Eliza Rebernik p. d. Rebernica v Gradnicah 10 K, Janez Vigočnik p. d. Tomažič v Viharjivasi 2 K, skupaj 25 K; občina Vernberg 50 K.

Izjava.

Izobraževalno društvo za sv. Lenart pri sedmih studencih in okolico izjavlja, da bo vsakega, ki še lažnive vesti trosi, da je društvo kdaj za Srbe pobiralo, neusmiljeno tožilo.

Predsedstvo.

Knjigoveznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Delo trpežno in okusno.

Vetrinjsko obmestje (Viktringerring) 26

Cene zmerne.

opremljena z najnovjšimi stroji z električnim nagonom

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela od preproste do najfinejše izpeljave.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Loterijske številke:

Dunaj, 29. avgusta 1914: 17, 30, 13, 42, 58.
Linc, 22. avgusta 1914: 27, 56, 64, 11, 6.
Trst, 26. avgusta 1914: 59, 87, 43, 53, 51.

Tržne cene v Celovcu

27. avgusta 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	26	—	28	47
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—
Oves	20	68	22	56
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	35	14
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	8	—	10	—
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	7	20
„ kisló	5	—	6	—
Slama	5	—	6	50
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	40
„ sur. 1 „	2	10	2	30
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40
Jajca, 1 par	—	16	—	20
Piščeta, 1 par	2	80	3	60
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—
30 om drva, trda, 1 m ²	3	—	3	40
30 „ „ mehka, 1 „	2	90	3	20

Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	564	—	92	—	—	4	4
„ za vožnjo	430	540	—	—	—	14	8
Junci	300	320	—	—	—	3	3
Krave	170	380	70	74	—	32	18
Telice	240	310	—	—	—	2	2
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	20	46	—	—	—	210	150
Ovce	—	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—	—

Thymol-mazilo s sidrom

Pri manjših, odprtih ranah in opeklinah
Skatlja K -80.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom

Bolečine odpravljajoče mazilo

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd.
Steklenica K -80, 140 in 2-.

Železna albuminat tinktura s sidrom

pri pomanjkanju krvi in bledici. Stekl. K 140.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v
Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“
Praga I, Elizabetina cesta 5.

POZOR!

Odda se

veliko gostilniško obrtno podjetje na Koroškem

s 1. oktobrom 1914 pod ugodni-
mi pogoji v najem. Pojasnila daje
upravnistvo lista »Mir« v Celovcu.

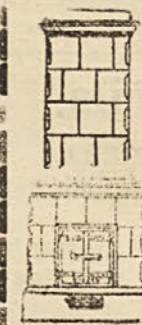
Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofjskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913
po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortiran,
vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zeleno
po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po
K 2-30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

J. WIESAUER

lončar v Celovcu
Živinski trg šte. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

U zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike
K 6.—, po pošti franko K 1.— več. —
V dva dela trdo vez. z usnatim hrbtom
K 12.—, za družnike K 8-80, po pošti
franko K 1.— več.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikováška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabe-
singer se v ljudo priporoča vsem ve-
lečenjenim slovenskim in slovenskim
gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za
več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se
dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni;
nudi se izborna kuhinja in zajamčeno
pristna in dobra vina iz Slovenskih
goric. Gostom-abstinentom se postreza
z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na
razpolago je tudi kegljišče poleg senčna-
tega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V ho-
telu Trabesinger dobite vsak dan, po-
sebnost pa ob sredah zvečer, prijetno
slovensko družbo. Slovenski potniki in
rodoljubi, slovenski romarji, ustavljajte
se samo v edini slovenski gostilni »Hotel
Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno
dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica K 8,000.000.

Rezervni fondí okroglo K 1,000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 1/2 % naprej.